

Krigsveteranenes arkiv

Hva annet kunne man vente?

Av kommandørkaptein (R)
Per K. Wilhelmsen, Oslo

Man forarges over at Riksarkivet ikke tar imot Krigsveteranenes arkiv uten betydelig godtgjørelse for en eventuell imøtekommenhet. (Kulturministeren får også på pukkelen, og det forlanges at hun skal trå til med de nødvendige midler. Svar ventes.)

Men er det så meget å undres over?

De som har gitt seg tid til å sette seg inn i hva som *ikke* er inkludert i skolens lærebøker og om Marinens og handelsflåtens innsats under den annen verdenskrig, vil forstå at det i alle fall ikke er gjennom skolens lærebøker etterkrigsslekten har fått innsikt i og forståelse for den innsats som ble ytet gjennom seks lange år. Fra denne slekten er det mange som i dag sitter i ansvarsfulle stillinger med myndighet til å treffe beslutninger.

I overkant av 10 godkjente samfunnslærebøker i videregående skole er gjennomgått av fagfolk, og konklusjonen er den samme: totalfravær av stoff om norsk forsvar og så godt som intet om norsk sikkerhetspolitikk.

I historiebøkene leter man forgjeves etter referanse til norske marineenheters heroiske innsats i april dagene 1940. Navn som Horve, Ullring, Ullstrup, Brun, Briseid m.fl. er bemerkelsesverdige i denne innsatsen.

Den kongelige norske marine (KNM) hadde 118 skip under sin kommando i tiden juni 1940 til mai 1945, 20 gikk tapt, 40 ble tilbakelevert Storbritannia. Ved fredsslutningen hadde Marinen deltatt i verdenshistoriens hardeste og lengste sjøslag med 8 jagere, 7 korvetter, 10 patruljefartøyer med totalt 2270 mann og med 46 marinefly. Tap: 1 jager, 2 korvetter og 131 mann.

I alt 46 minekrigsfartøyer hadde deltatt i operasjoner i Kanalen, engelske kystfarvann, Den persiske bukt, Suez og Middelhavet. Under Normandie-invasjonen i juni 1944 deltok Den norske marine med 3 jagere (1 senket, 34

mann tapt), 3 korvetter, 3 motorlaunchere og 1 patruljefartøy; handelsflåten med 48 skip, totalt 58 skip og 24 000 mann, foruten at 36 norske Spitfire jagerfly ble satt inn.

36 000 norske sjøfolk i handelsflåten seilte i alle krigssoner under krigen fra 1939 (58 skip og 400 menneskeliv tapt før 9. april) til 1945. 3774 mistet livet. 47 % av flåten ble senket. Norske besetninger tok opp mellom 4000 og 5000 mennesker fra livbåter eller fra havet. Mange av disse norske havets stridsmenn kunne vært navngitt.

Dette er et beskjedent utsnitt av hva som *kunne* ha stått i lærebøkene for den oppvoksende slekt. Uten slik kunnskap skal man ikke undres over at beslutningstagere og meningspåvirkere avviser Krigsveteranenes tilbud.